

Tìm đầu ra cho giáo dục đại học

Chủ nhật, 06/11/2016 16 giờ 11 GMT+0

Điều tra * B.Kiên - H. HOA

Kỳ cuối: Liên kết- đầu ra cho giáo dục đại học

Mở rộng cơ sở giáo dục đại học (ĐH) cần đi đôi với nâng cao chất lượng đào tạo; liên kết chặt giữa nhà trường và doanh nghiệp trong đào tạo, nghiên cứu khoa học; sự nỗ lực học tập, chịu khó làm việc của sinh viên;... Cộng hưởng nhiều yếu tố này sẽ góp phần giải quyết tốt "đầu ra" cho giáo dục ĐH.

Chủ động nâng chất

Nhà tuyển dụng lao động (trái) phỏng vấn trực tiếp HSSV tại "Ngày hội tư vấn và tuyển dụng học sinh, sinh viên TP Cần Thơ năm 2016" do Trung tâm Dịch vụ việc làm TP Cần Thơ phối hợp với các trường, cơ sở giáo dục nghề nghiệp ở Cần Thơ tổ chức, nhằm tăng cơ hội việc làm cho sinh viên. Ảnh: B.NG

ĐBSCL vốn được xem là vựa lúa, thủy hải sản lớn nhất cả nước nhưng phát triển chậm hơn so với các vùng, miền khác. Một trong những nguyên nhân dẫn đến sự tụt hậu của vùng là do chất lượng nguồn nhân lực chưa đáp ứng được yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội. Xác định điều này, thời gian qua, Đảng và Nhà nước đã có nhiều chủ trương, chính sách phát triển giáo dục - đào tạo vùng ĐBSCL, như: Quyết định 20/2006/QĐ-TTg về phát triển giáo dục, đào tạo và dạy nghề vùng ĐBSCL đến năm 2010 hay Quyết định 1033/QĐ-TTg ngày 30-6-2011 của Thủ tướng Chính phủ về phát triển giáo dục,

đào tạo và dạy nghề vùng ĐBSCL giai đoạn 2011-2015. Riêng với TP Cần Thơ, Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết 45-NQ/TW ngày 17-02-2005 về xây dựng và phát triển TP Cần Thơ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Nghị quyết 45 đã xác định: Xây dựng TP Cần Thơ trở thành trung tâm ĐBSCL và cả nước ở các lĩnh vực (trong đó có giáo dục - đào tạo), nên nhu cầu cần nguồn nhân lực trình độ cao càng bức thiết hơn. Vì thế, dù vẫn còn khó khăn về nguồn kinh phí nhưng lãnh đạo thành phố đã nỗ lực đầu tư thành lập trường ĐH trực thuộc chuyên đào tạo kỹ sư có trình độ công nghệ - kỹ thuật cao; đồng thời hỗ trợ, tạo mọi điều kiện có thể để các trường ĐH của Trung ương đóng trên địa bàn phát triển.

Sau 10 năm thực hiện Nghị quyết 45, bức tranh giáo dục- đào tạo nói chung, giáo dục ĐH nói riêng của TP Cần Thơ khởi sắc rõ nét. Quy mô hệ thống giáo dục bậc ĐH và CĐ thành phố đứng đầu vùng ĐBSCL. Tại lễ khai giảng năm học mới của Trường ĐH Kỹ thuật- Công nghệ Cần Thơ vào đầu tháng 10-2016, Phó Chủ tịch Thường trực UBND TP Cần Thơ Lê Văn Tâm đã nhấn mạnh tầm quan trọng của giáo dục ĐH nói chung, Trường ĐH Kỹ thuật- Công nghệ Cần Thơ nói riêng, trong việc đào tạo nguồn nhân lực có trình độ cao để xây dựng Cần Thơ trở thành đô thị hạt nhân, có vai trò trung tâm động lực phát triển của vùng. Thành phố sẵn sàng hỗ trợ, tạo mọi điều kiện để các trường phát triển. Vấn đề còn lại của các trường, khi mở rộng, đa dạng hóa ngành nghề đào tạo, nhất là ngành nghề mới cần phù hợp với xu thế phát triển chung của thành phố, đáp ứng nhu cầu thị trường lao động. Đồng thời cần phải nâng cao chất lượng đào tạo, qua việc đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, giảng viên, cập nhật bổ sung những điểm mới vào chương trình đào tạo...

Một khi có sự quan tâm đầu tư mạnh của Nhà nước, sự nỗ lực nâng cao chất lượng đào tạo của các trường sẽ góp phần giải quyết tốt việc làm cho sinh viên sau khi tốt nghiệp. Trường CĐ Kinh tế - Kỹ thuật Cần Thơ là một trong những cơ sở giáo dục ĐH là điển hình giải quyết tốt "đầu ra". Tiến sĩ Đỗ Thị Tuyết Nhung, Phó Hiệu trưởng nhà trường, cho biết: "Thời gian qua, trường xây dựng chương trình đào tạo bậc CĐ, trung cấp chuyên nghiệp sát với thực tế; cải tiến phương pháp giảng dạy. Đồng thời tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, bổ sung trang thiết bị thực hành phục vụ giảng dạy; liên kết đào tạo với các doanh nghiệp để giới thiệu việc làm cho sinh viên... Nhờ vậy, tỷ lệ sinh viên tìm được việc làm sau khi tốt nghiệp chiếm trên 75%. Hai năm học trở lại đây, trường cam kết với xã hội giải quyết việc làm 100% sinh viên sau khi tốt nghiệp". Với Trường ĐH Kỹ thuật - Công nghệ Cần Thơ, đến năm 2017, trường mới có khóa sinh viên đầu tiên ra trường. Song, để "sản phẩm" đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội, lãnh đạo nhà trường tăng cường thêm kỹ năng ngoại ngữ vào chương trình đào tạo, đảm bảo lộ trình đến năm 2020, sinh viên tốt nghiệp ra trường ít nhất phải có bằng TOEIC 450, có cơ hội tìm được việc làm tốt hơn ở các công ty trong và nước ngoài. Tiến sĩ Dương Thái Công, Hiệu trưởng Trường ĐH Kỹ thuật - Công nghệ Cần Thơ, cho biết: "Sứ mạng của trường là đào tạo trình độ ĐH theo định hướng kỹ sư ứng dụng. Vì thế, các môn học hướng đến kỹ năng thực hành chuyên môn, tiếp cận thực tế bên ngoài trường, thông qua tổ chức tham quan, thực tập tại các doanh nghiệp, nhà máy, nhằm rèn luyện

sinh viên có tay nghề, đáp ứng ngay nhu cầu của xã hội. Trường đã ký kết với Ban Quản lý các khu chế xuất và công nghiệp để đưa sinh viên đến thực hành, thực tập; qua đó tăng cơ hội tìm việc làm cho sinh viên".

Trách nhiệm từ nhiều phía

Phải thừa nhận rằng, hiện nay, các cơ sở giáo dục ĐH ở TP Cần Thơ đã nỗ lực đầu tư nguồn lực để đảm bảo chất lượng đào tạo. Tuy nhiên, việc giải quyết "đầu ra" cho giáo dục ĐH, đòi hỏi có sự cộng đồng trách nhiệm từ phía: Gia đình - nhà trường - nhà sử dụng lao động và cả sinh viên. Thầy Nguyễn Hồng Thanh, Trưởng phòng Công tác chính trị - học sinh sinh viên, Trường CĐ Kinh tế - Kỹ thuật Cần Thơ, cho biết: Để có việc làm tốt sau khi tốt nghiệp, sinh viên cần định hướng nghề nghiệp rõ ràng, chịu khó học tập, năng động... Bên cạnh nhà trường thì gia đình có vai trò quan trọng trong định hướng nghề nghiệp cho sinh viên. Thực tế, đã có nhiều sinh viên tìm được việc làm, với mức lương cao bởi sự nỗ lực học tập và năng động trong tìm việc. Như bạn Lê Duy Khánh, sinh viên năm cuối ngành Chăn nuôi - Thú y của Trường CĐ Kinh tế - Kỹ thuật Cần Thơ, đã vào làm việc tại Công ty GreenFeed Việt Nam, chi nhánh ở Đắc Lắc; mức lương 5 triệu đồng/ tháng. Duy Khánh nói: "Bên cạnh trình độ chuyên môn giỏi, sinh viên phải tự tin trong giao tiếp, trau dồi kỹ năng mềm thông qua việc tham gia các hoạt động đoàn thể, học thêm ngoại ngữ, tin học để hỗ trợ công việc. Quan trọng hơn, bản thân phải chịu khó làm việc, đừng ngại đi xa".

Giờ học thực hành của sinh viên Trường ĐH Kiến trúc (cơ sở tại TP Cần Thơ). Định hướng phát triển của TP Cần Thơ từ nay đến năm 2020, sẽ thành lập Trường ĐH Kiến trúc.

Ảnh: B.NG

Bên cạnh đó, điểm nghẽn đối với sinh viên trên đường tìm việc là thiếu kỹ năng mềm. Theo bà Nguyễn Thị Bích Vân, Phó Giám đốc Trung tâm Dịch vụ việc làm TP Cần Thơ, để có cơ hội tìm việc làm, ngay từ lúc còn đi học, sinh viên nên tham gia các hoạt động đội, nhóm để hình thành các kỹ năng trong cuộc sống. Nhà trường cần có lớp bồi dưỡng cho sinh viên kỹ năng tìm việc làm. Ngoài ra, các bạn sinh viên nên dần thân vào công việc, chấp nhận thu nhập thấp xem như học việc để có kiến thức thực tế, tích lũy kinh nghiệm. Khi có kinh nghiệm, cơ hội tìm việc tốt sẽ đến. Ông Nguyễn Minh Trí, Giám đốc Trung tâm Dịch vụ việc làm TP Cần Thơ, chia sẻ: Để thích ứng với quá trình hội nhập cộng đồng chung ASEAN, muốn thành công trong môi trường cạnh tranh, sinh viên phải có ý thức mở rộng kiến thức nghề nghiệp, nâng cao năng lực tự duy khoa học, độc lập, sáng tạo, áp dụng công nghệ mới ... Từ đó, hình thành tri thức, bản lĩnh, vững vàng hội nhập quốc tế.

Một khía cạnh khác, việc đẩy mạnh liên kết "3 nhà" (nhà nước - nhà trường - nhà sử dụng lao động) có vai trò quan trọng trong việc giải bài toán tìm việc cho sinh viên sau khi tốt nghiệp. Ông Nguyễn Minh Trí nói: "Doanh nghiệp cần chủ động xây dựng quan hệ hợp tác, liên kết đào tạo với các trường để đảm bảo sự thống nhất giữa đào tạo và nhu cầu sử dụng của doanh nghiệp". Hợp tác tốt giữa trường và đơn vị sử dụng lao động sẽ giúp đôi bên cùng có lợi và phát triển bền vững, vì giúp trường bổ sung, cập nhật những điểm mới vào chương trình đào tạo, tăng cơ hội việc làm cho sinh viên, cũng như giúp doanh nghiệp tìm được người lao động phù hợp. Điều này càng khẳng định rõ hơn tại Hội thảo "Gắn kết đào tạo, nghiên cứu khoa học giữa nhà trường và doanh nghiệp trong thời kỳ hội nhập" do Trường ĐH Kỹ thuật - Công nghệ Cần Thơ tổ chức vào tháng 5-2016. Ông Tăng Hồng, Giám đốc Doanh nghiệp Tư nhân Cơ khí Sông Hậu, nói: "Trăm nghe không bằng một thấy, sinh viên học lý thuyết cả trăm tiết cũng không bằng thời gian ngắn trực tiếp điều hành thiết bị. Chúng tôi sẵn sàng tiếp nhận sinh viên đến xưởng để thực tập, để các em không ngỡ khi ra trường". Tuy nhiên, trên thực tế một số doanh nghiệp ngần ngại tiếp nhận sinh viên thực tập.

Theo Tiến sĩ Trương Minh Nhật Quang, Phó Hiệu trưởng Trường ĐH Kỹ thuật - Công nghệ Cần Thơ, việc gắn kết giữa nhà trường và doanh nghiệp hiện nay vẫn còn nhiều hạn chế, bởi một số doanh nghiệp chưa mặn mà với sinh viên thực tập. Một phần là do sinh viên chưa đáp ứng yêu cầu công việc, khiến đơn vị cảm thấy việc tiếp nhận sinh viên thực tập như mang thêm gánh nặng. Nhiều cơ sở đào tạo có tâm lý phó mặc sinh viên cho doanh nghiệp. Để tạo sự gắn kết giữa trường và doanh nghiệp, Nhà nước có vai trò quan trọng trong việc ban hành các chính sách cụ thể, phù hợp theo hướng tạo cơ chế tự chủ và tạo động lực cho cả 2 phía cùng phát triển. Thêm vào đó, theo các nhà tuyển dụng, các địa phương có vai trò quan trọng trong việc dự báo nguồn nhân lực. Nếu như địa phương có thể dự báo trong 5-10 năm tới cần bao nhiêu nhân lực trên các lĩnh vực, thì các trường sẽ có hướng đào tạo sát với nhu cầu xã hội, thay vì đào tạo những cái trường đang có, nhằm nâng cao hiệu quả đào tạo và sử dụng lao động.

*****

Rõ ràng, sự phát triển giáo dục ĐH ở ĐBSCL nói chung, TP Cần Thơ nói riêng là cần thiết góp phần đưa ĐBSCL thoát khỏi vùng trũng của giáo dục - đào tạo, cũng như cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ phát triển kinh tế - xã hội toàn vùng. Vấn đề quan trọng là cần có hoạch định hợp lý về nhu cầu nguồn nhân lực trong quá trình phát triển, sự cộng đồng trách nhiệm của nhiều phía để tìm đầu ra cho giáo dục ĐH một cách hiệu quả.